

5

Q. P. Code 5-52837

मराठी रूपांतर

सुचना:-

- १) सर्व प्रश्न आवश्यक असून सर्व प्रश्नास समान गुण आहेत.
- २) नकाशा स्टॅन्सिल व साधा गणकयंत्र वापरण्यास परवानगी आहे.
- ३) नकाशाचे परिशिष्ट उतर पत्रिकेला जोडा.

प्रश्न १ ला :-अ) तुम्हास दिलेल्या भारताच्या नकाशामध्ये खालील घटक दाखवून नावे लिहा.

- १) पश्चिम घाट २) लक्षद्वीप बेटे ३) कृष्णा नदी ४) थर चे वाळवंट ५) भारताची पूर्व किनारपट्टी ६) कर्नाटक राज्य.
 - ७) जांभा मृदेचे प्रदेश. ८) संभार सरोवर. ९) दक्षिण भारतातील सर्वात उंचीचे शिखर. १०) सुंदरबन प्रदेश.
- ब) खालील दिलेल्या अंकप्रमाणाचे रेषाप्रमाणात रूपांतर करून कि. मी. व मी. दर्शक प्रमाणपट्टी तयार करा.

१:५०,०००

प्रश्न २ रा :- भारताचे प्राकृतिक विभाग सुबक आकृतीच्या साह्याने विषद करा.

उत्तर :- उत्तर भारतीय हिमालय, उत्तर भारतीय मैदान, भारतीय पठारी प्रदेश, भारताचे पूर्व व पश्चिम प्रदेश, भारतीय बेटे.

किंवा

भारताचे स्थान, विस्तार, व महत्व स्पष्ट करा.

उत्तर :- स्थान :- ८° ४' उत्तर ते ३७° ६' उत्तर आणि ६८° ७' पूर्व ते ९७° २५' पूर्व.

विस्तार:- काश्मीर ते कन्याकुमारी, आणि गुजरात ते अरुणाचल प्रदेश पर्यंत.

महत्व :- भारताचे महत्व मोठे आहे.

प्रश्न ३ रा:- भारतातील द्वीपकल्पीय नद्यांचे विश्लेषण करा.

उत्तर :- गोदावरी, कृष्णा, महानदी, कावेरी, भीमा इ.

किंवा

भारतातील पर्जन्याचे वितरण स्पष्ट करा.

उत्तर :- १) जास्त पर्जन्याचे प्रदेश, २) मध्यम पर्जन्याचे प्रदेश, ३) कमी पर्जन्याचे प्रदेश

प्रश्न ४ रा:- मृदेची व्याख्या करून भारतातील मृदेचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.

उत्तर :- १) गाळाची मृदा, २) काळी मृदा, ३) तांबडी मृदा, ४) वाळवंटी मृदा, ५) पर्वतीय मृदा इ

किंवा

वनतोडीवर चर्चा करून भारतातील वन संधारणचे मापन विषद करा.

उत्तर :- १) वनांचे संरक्षण २) वनांचे व्यवस्थापन ३) वनशेती ४) कडक कायदे ५) सामाजिक वनीकरण ६) जनजागृती इ.

प्रश्न ५ रा:- भारतातील मंगेनीज व बाक्साईट या खनिजांचे वितरण स्पष्ट करा.

उत्तर :- मंगेनीज :- ओरिसा, कर्नाटक, महाराष्ट्र, मध्यप्रदेश, आंध्रप्रदेश. इ.

बाक्साईट:- झारखंड, मध्यप्रदेश, छत्तीसगड, गुजरात, महाराष्ट्र, कर्नाटक इ.

किंवा

भारतातील अधातू खनिजांचे वितरण स्पष्ट करा.

उत्तर:- मायका, चुनखडी, चिकणमाती, कर्पूरशिलाजित, अन्नक, गंधक, मीठ, बेरेलेनियम इ

वितरण:- बिहार, झारखंड, गुजरात, केरळ, तामिळनाडू इ